

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:
Pf.II.20.166/2024/4.

A felperes:

(felperes neve) ((címe))

A felperes képviselője:

Mihó Ügyvédi Iroda (iroda címe.; ügyintéző: dr. Mihó Ferenc ügyvéd)

Az alperes:

(alperes neve) (lakcím.)

Az alperes képviselője:

Dr. Piegel Attila ügyvéd (ügyvéd címe.)

A per tárgya:

házas társi közös vagyon megosztása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.P.21.575/2022/84.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

felperes, 10.P.21.575/2022/87.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja.

Az alperes által a felperes javára értékkiegyenlítés és többtelehasználati díj jogcímén fizetendő összeget 23.230.500 (huszonhárommillió-kétszázharmincezer-ötszáz) forintba felemeli.

Mellőzi a vagyonmérleg 93. tétele alatti 5.150.000 (ötmillió-százötvenezer) forint értékű személygépkocsi, valamint 94. tétele alatti 3.480.760 (hárommillió-négyszáznyolcvanezer-hétszázhatvan) forint értékű motorkerékpár felperesi tulajdonba adását, ezáltal a felperes

tulajdonába adott ingóvagyon összértékét 2.160.000 (kettőmillió-százhatvanezer) forintra leszállítja.

Az alperes által fizetendő állam által előlegezett költség összegét 402.584 (négy százkétezer-ötszáznyolcvannégy) forintra, a Nemzeti Adó-és Vámhivatal illetékbevételi számlájára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 1.020.000 (egy millió-húszezer) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 871.319 (nyolcszázhatvengezer-háromszáztizenkilenc) forint elsőfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 229.769 (kétszázhuszonkilencezer-hétszázhatvankilenc) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak a - Nemzeti Adó-és Vámhivatal illetékbevételi számlájára - 735.260 (hétszázharmincezer-kétszázhatvan) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség az e határozat meghozatalától számított 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A peres felek (.....) november 8-án kötöttek házasságot. Életközösségük 2022. (dátum)-ig állt fenn. A (település neve) Járásbíróság 2022. október 4-én kelt (....)2022. számú ítéletével felbontotta a házasságukat, végzésével pedig jóváhagyta egyezségüket, amely szerint utolsó közös lakóhelyük, a (település neve, ingatlan hrsz.-a, címe) hrsz. alatti ingatlan (a továbbiakban: ingatlan) kizárólagos használatára az alperes jogosult. A felperes a bontóperben 2022. október 1. napjától havi 110.000 forint használati díjra tartott igényt.

[2] A felek az életközösség fennállása alatt szerezték meg egymás között egyenlő arányban a 42.591.000 forint forgalmi értékű ingatlan, valamint 4.190.000 forint értékű ingóságok

tulajdonjogát. Közös megtakarításaik nem voltak, jövedelmeiket utazásra, mindennapi életük költségeinek fedezésére használták fel.

[3] A felperes 2000-ben lakásingatlant örökölt a szüleitől. 2018-ban megvásárolta a vagyonmérleg 94. tétele alatt megjelölt UNL-340 forgalmi rendszámú motorkerékpárt, amelynek vételárához felhasználta a testvérétől kapott 2.000.000 forint kölcsönt, amit 2021-ben a különvagyoni ingatlana eladása során befolyt vételárból visszafizetett.

[4] A felperes édesanyja rendelkezett megtakarításokkal. Kezelésükkel a felperest bízta meg. Az édesanya a megtakarításait kezdetben bankszámlán tartotta, majd átadta a felperesnek, aki azt az alperessel közös tulajdonú ingatlan széfjében helyezte el. Édesanyja megbízásából 2011. október 28-án 5.500.000 forintot vett ki az értékpapírszámláról, amit édesanyja a felek közös gyermekének ajándékozott lakásvásárlás céljára. A felperes 2011. november 25-én további 3.783.000 forintot vett fel a számláról. A banki igazolások szerint 2011. november 25-én 9.100.000 forint, 2012. augusztus 19-én 7.810.000 forint, míg 2014. november 12-én 3.200.000 forint összegű megtakarítás volt átvezetés eredményeként a befektetési számlán. A felperes édesanyjának megtakarításai 2020 júniusában bekövetkezett halálát követően a széfben maradtak.

[5] A felperes 2020 őszén vásárolta meg a 93. tétel alatti (gpjmű frg.rsz.-a) frsz.-ú (típus neve) típusú személygépkocsit az ahhoz tartozó téli gumi szettel. A jármű életközösség megszűnéskori forgalmi értéke 5.150.000 forint.

[6] Az ingatlant kizárólag az alperes használja. Az ingatlan egészének használati díja 160.000 forint/hó.

A kereset és az alperes védekezése

[7] A felperes keresete a házastársi közös vagyon megosztására irányult. Az ingatlanban fennálló $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét 22.000.000 forint megváltási ár ellenében kérte az alperes tulajdonába adni. Az ingatlant érintő másodlagos keresetében árverési értékesítés elrendelését kérte 42.591.000 forint legkisebb árverési vételár meghatározása mellett. A közös vagyonhoz tartozó ingóságok értékét 4.150.000 forintra tette, külön-külön megjelölte a saját, illetőleg az alperes tulajdonába adni kért vagyontárgyakat. Különvagyónának tekintette – egyebek mellett – a 93. tétel alatti személygépkocsit 5.000.000 forint értékben, továbbá a 94. tétel alatti motort 4.000.000 forint értékben arra hivatkozással, hogy azok vételárát az édesanyjától kapta ajándékba. Az egy főre jutó vagyonrész értékét 24.372.500 forintban határozta meg. Az alperest 2022 novemberétől havi 100.000 forint használati díj megfizetésére kérte kötelezni az utolsó közös lakás kizárólagos használatára tekintettel.

[8] Az alperes ellenkérelmében nem ellenezte a házastársi közös vagyon megosztását, azt azonban a kereset szerintitől részben eltérő módon igényelte. Vitatta a 93. és 94. tétel alatti gépjárművek felperesi különvagyoni jellegét, azokat közös vagyonként kérte a megosztás során figyelembe venni. Maga is kérte az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését elsődlegesen a felperesi tulajdoni hányad megváltásával, másodlagosan árverési értékesítés elrendelésével. Megjelölte az álláspontja szerint különvagyont képező, ezáltal a vagyonmérlegből mellőzendő ingóságokat, az életközösség megszűnése után az ingatlanon általa végzett beruházásokat, valamint a közös tulajdonú ingóságok megosztásának módját azzal, hogy a felperes birtokában levő ingóságok értéke 9.891.500 forint.

Az elsőfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével a felek házastársi közös vagyonát megosztotta. Az alperes tulajdonába adta az ingatlanból a felperes nevén nyilvántartott 1173/2346 tulajdoni illetőséget. Kötelezte az alperest, hogy 60 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.974.740 forint értékkiegymenlítést. A megváltási ár teljesítésének elmulasztása esetére az ingatlan árverési értékesítését rendelte el, legkisebb árverési vételárként 42.591.000 forintot határozott meg azzal, hogy az árverési vételár a feleket egyenlő arányban illeti és ugyanilyen arányban viselik a végrehajtási költségeket is. A házastársi közös vagyont képező ingóságokból a felperes tulajdonába 10.790.760 forint, míg az alperesébe 2.030.000 forint értékű tételiesen felsorolt vagyontárgyat adott. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja a felperes birtokába a különvagyont képező 91-92., 104-105. tétel alatti ingóságokat összesen 310.000 forint értékben, valamint a tulajdonába adott 2.a)-b), 3-4. tétel alatti ingóságokat, a 114. tétel alatti sütögető tárcsát tartozékokkal, továbbá a 110., 113-115., 117-118. tétel alatti vagyontárgyakat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 314.519 forint előlegezett költséget és 750.000 forint elsőfokú eljárási illetéket. Megállapította, hogy a felek további költségeiket maguk viselik. Rendelkezett az elnöki letéti számon nyilvántartott összeg visszautalásáról.

[10] Határozatának indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:57. § (1) bekezdése alapján rámutatott, a vagyonközösség megszűnésére tekintettel a perben bármelyik fél igényelhetette a közös vagyon megosztását.

[11] Elsődlegesen azt vizsgálta, mely vagyontárgyak tartoztak a közös vagyonba, illetőleg megállapítható-e a Ptk. 4:38. § (1) bekezdés b) és f) pontja alapján a vagyonmérlegben 93-94. tétel alatt felsorolt vagyontárgyak felperesi különvagyoni jellege.

[12] A pénzüntézeti kimutatások alapján nem találta igazoltnak, hogy a felperes édesanyja rendelkezett mindkét gépjármű megvásárlásához szükséges megtakarítással, mert 2014. évet követően erre vonatkozó bankszámlakimutatás nem állt rendelkezésre. A felperes csak 3.783.000 forint bankszámláról való felvételét tudta igazolni, a két gépjármű teljes vételárának megfelelő összegét azonban nem. Kiemelte, a felperes annak ellenére sem hivatkozott készpénzhagyatékra, hogy – állítása szerint – a személygépkocsit az édesanyja halálát követően vásárolta a tőle korábban csak kezelésre átvett pénzből, amit tehát hagyatékként át kell adni.

[13] Lényegesnek tartotta, hogy (peres felek leánya) – a felek közös gyermeke – tanúvallomásában azt adta elő, hogy közvetetten, családi beszélgetés útján szerzett tudomást a perbeli gépjárművek vételárának eredetéről és arról, hogy a felperes kezelte az édesanyja megtakarításait, az átvett összegek nagyságáról azonban nem tudott nyilatkozni, a pénzmozgásoknál nem volt jelen, mindezek ellenére pontosan megjelölte a motor és a személygépkocsi vételárának alvagyonhoz tartozását. Úgy értékelte, hogy a tanú – saját nyilatkozatából kitűnően – a felperes javára elfogult volt, ezért vallomását alkalmatlannak ítélte a vagyontárgyak felperesi különvagyoni jellegének bizonyítására. (vej neve) tanúvallomása pedig kizárólag azt igazolta, hogy a felek egy pénzkazettát tartottak az utolsó közös lakásban, az abban őrzött pénz mennyiségéről nem volt tudomása. Abból, hogy a felek egyező előadása szerint az életközösség alatt nem volt megtakarításuk, mégis másfélmillió forintot ajándékoztak gyermeküknek, arra következtetett, hogy lehettek a gépjárművek vételárának fedezetét biztosító pénzeszközök. Az alperes beismerése alapján elfogadta, hogy a motorkerékpár vételárához a felperes 2.000.000 forint különvagyont használt fel, ezért e vagyontárgyat – a vételárra és a hozzájárulás arányára figyelemmel – 69,2 %-ban közös vagyonnak tekintette. Ezzel szemben a személygépkocsi közös alvagyoni jellegét állapította meg. Mindkét vagyonelemet a felperes tulajdonába adta.

[14] Az ingatlan forgalmi értékének meghatározása során figyelmen kívül hagyta az alperes az életközösség megszűnését követő beruházásait, mert az azon fennálló közös tulajdont – a

Ptk. 5:84. § (1) és (2) bekezdése alapján – az életközösség megszűnésekor irányadó forgalmi érték figyelembevételével szüntette meg elsődlegesen a felperes tulajdoni hányadának alperes tulajdonába adása, másodlagosan árverési értékesítés útján.

[15] Megalapozottnak találta a felperes többlethasználati díj iránti igényét. Az ingatlan egészének használati díját – elfogadva a szakvéleményt – havi 160.000 forintban állapította meg, ennek alapján marasztalta az alperest 2022. november 1-től 2024. április 1-ig terjedő időszakra 1.440.000 forint többlethasználati díjban.

[16] A felek házastársi közös vagyonát akként osztotta meg, hogy a 12.820.760 forint összegű ingóvagyonból az alperes tulajdonába 2.030.000 forint, a felperes tulajdonába 10.790.760 forint értékű ingóságot adott, míg az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése kapcsán a felperes javára fizetendő megváltási ár 21.295.500 forint. Ezeket összeszámítva az alperes terhére megállapítható értékkiegyenlítés összegét 12.534.740 forintban határozta meg, ezen felül viselnie kell havi 80.000 forint többlethasználati díjat a 2022. november 1. és 2024. április 1. közötti időszakra, ami összesen 1.440.000 forint. Ezáltal az alperest 13.974.740 forint megfizetésére kötelezte a felperes részére. Az ingóságok természetbeni megosztásáról a Ptk. 4:62. §-a alapján rendelkezett és kötelezte az alperest a felperes különvagyonát képező ingóságok birtokba adására. A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával döntött, figyelembevéve az 1/2017. (IX.11.) PK vélemény 16. pontjában foglaltakat is. Az elsőfokú eljárási illeték és a szakértői díj viseléséről való határozathozatal során tekintettel volt arra, hogy a felperes az illeték és a szakértői díj 50 %-ára kiterjedő részleges költségfeljegyzési jogban részesült, így ezek arányos részének megfizetésére kötelezte.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[17] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes annak részbeni megváltoztatását és elsődlegesen a javára fizetendő értékkiegyenlítés 23.365.435 forintra történő felemelését kérte annak megállapítása mellett, hogy a vagyonmérleg 93. tétele alatt felvett személygépkocsi 5.150.000 forint, és a 94. tétel alatti motorkerékpár 5.030.000 forint értékben a különvagyon. Az alperest kérte a teljes elsőfokú perköltségben marasztalni. Másodlagosan – esetileg – az alperes által fizetendő értékkiegyenlítés összegét 18.355.120 forintra kérte felemelni. Mind az elsődleges, mind a másodlagos fellebbezésében kérte az alperes kötelezését a megítélt összegben felül a jogerős ítélet meghozatalának időpontjáig felmerült többlethasználati díj megfizetésére. Másodfokú perköltséget a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) és (2) bekezdésének alkalmazásával, áfa-mentesen igényelt.

[18] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok téves mérlegelésével helyezkedett arra az álláspontra, hogy a 93. és a 94. tétel alatti vagyonelemek a közös vagyonhoz tartoznak. Hangsúlyozta, a perben okirati bizonyítékként csatolta édesanyja bankszámlakivonatát, és már a perfelvétel során kérte tanúként meghallgatni lányát, valamint vejét annak alátámasztására, hogy az édesanyja jelentős megtakarításokkal rendelkezett. Lényegesnek tartotta: az alperes elismerte egyfelől, hogy édesanyja lányuk lakásvásárlásához 5.500.000 forinttal hozzájárult, másfelől hogy a felperessel közös bankszámlájukon sosem volt akkora megtakarítás, ami a két gépjármű vételárának fedezetéül szolgálhatott volna. Nem vitatta, hogy a perben nem hivatkozott édesanyjától örökölt készpénzhagyatékra, azonban már keresetlevelében előadta, hogy a gépjárművek megvásárlására az édesanyjától kezelésre átvett, majd neki ajándékozott pénzt használta fel, ezért azok a Ptk. 4:38. § (1) bekezdés b), illetve f) pontjai alapján a különvagyonát képezik. Ezzel összefüggésben kifejtette: a személyautó megvásárlásához szükséges pénzt az édesanyjától még az ő életében megkapta,

abból viszont csak a halála után vásárolt gépkocsit, a pénz tehát nem volt a hagyaték része, következésképp mint örökségről sem kellett nyilatkoznia.

[19] Sérelmezte (peres felek leánya) tanúvallomásának kirekesztését, miután a tanú meghallgatása elején elfogulatlannak vallotta magát és ezt a nyilatkozatát a „rég dolgok” tekintetében mindvégig fenntartotta. Az általa elmondottakból kitűnően a családi beszélgetések során hallott mindarról, amit a vallomásában előadott, és ezt a tényt (vej neve) tanúvallomása is megerősítette. Véleménye szerint nem hagyható figyelmen kívül az az alperesi beismerés sem, hogy a felperes az édesanyjától kapott pénzt egy kazettában tartotta. E bizonyítékok helyes mérlegelésének eredményeként mindkét gépjármű különvagyonni jellege igazolt, ezért mellőzni kell azokat az ingóeltárból. Erre tekintettel a közös vagyoni ingóságok értéke 4.190.000 forint, s mivel az alperesnek 2.030.000 forint értékű ingóság jut, a felperes részére 65.000 forint ingó értékkülönbözlet megfizetésével tartozik. Az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése kapcsán a felperest 21.295.500 forint megváltási ár, többethasználati díjként pedig 1.440.000 forint illeti, amelyhez hozzáadva az ingó értékkülönbözletként neki járó 65.000 forintot, az alperes fizetési kötelezettsége 23.365.435 forint összegű.

[20] Másodlagos fellebbezését arra alapozta, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabályértelmezéssel határozta meg az ingó értékkiegyenlítés összegét, ezen a címen ugyanis 8.760.760 forintot vont le a felperesnek fizetendő megváltási árból, holott a helyes összeg a felperesnél mutakozó 8.760.760 forint többlet fele, 4.380.380 forint. Ezért az alperes által fizetendő megváltási ár összegét 4.380.380 forinttal kérte felemelni arra az esetre, ha a különvagyonni érvelése nem fog helyt.

[21] Elsődleges fellebbezése megalapozottsága esetére –pernyertességére tekintettel – az alperest kérte marasztalni az első- és a másodfokú eljárás költségeiben is.

[22] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[23] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes mérlegelésével jutott arra a meggyőződésre, hogy a felperes a 93. és 94. tétel alatti vagyonelemek tekintetében nem döntötte meg a közös vagyon vélelmét, erre sem édesanyjának bankszámlakivonatai, sem a meghallgatott tanúk vallomásai nem voltak alkalmasak. Nem vétett számítási hibát sem az értékkiegyenlítés összegének meghatározásakor, a felek összvagyonra ugyanis 55.411.760 forint, aminek alapján az egy főre jutó vagyonrész értéke 27.705.880 forint. A felperes birtokába 10.790.760 forint értékű ingóság kerül, a jutóhoz képest tehát 16.915.120 forinttal kevesebb. Az alperes ugyanakkor az ingóságokból 2.030.000 forint, az ingatlanból 21.295.500 forintértékhez jut, összesen 23.325.500 forinthez. Ez 4.380.380 forinttal több, mint ami a jutó alapján neki járna. A felperesnek még járó 16.915.120 forintot csökkentve a fenti 4.380.380 forinttal, a neki járó összeg 12.534.740 forint. Ez alapján a fellebbezésében levezetett számítása téves és értelmezhetetlen. Ugyancsak alaptalannak tartotta a felperes többethasználati díj iránti követelését, e tekintetben álláspontját nem fejtette ki.

[24] A felperesi perköltségigényt illetően kifejtette, miután a 93. és 94. tétele szám alatti vagyontárgyak közös vagyonnak minősülnek, a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása sem indokolt.

Az ítéltábla döntése és jogi indokai

[25] A felperes fellebbezése túlnyomó részben alapos.

[26] Az ítéltábla előrebocsátja, a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre,

ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a), b) és d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következően korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik. E korlátok alól a kötelező hatályon kívül helyezés esetei jelentenek kivételt. A felperes elsődleges fellebbezési kérelmei a másodfokú bíróság Pp. 369. § (3) bekezdés a), illetőleg c) pontja szerinti felülbírálati jogkörébe sorolhatók. A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem alapján így az ítéltáblának azt kellett vizsgálnia, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alátámasztják-e a gépjárművek felperesi különvagyoni jellegét, azaz alkalmasak-e a közös vagyoni vélelem megdöntésére, az elsőfokú bíróság helyesen határozta-e meg a felperest megillető értékkülönbözlet összegét, továbbá jogosult-e a felperes többlethasználati díjra a jogerős ítélet meghozatalának időpontjáig.

[27] A Ptk. 4:34. § (2) bekezdésében és 4:37. § (1) bekezdésében foglalt közös vagyoni vélelem szerint az életközösség fennállása alatt szerzett, illetve annak megszűnésekor meglevő vagyontárgyat a házastársak egyenlő arányú közös tulajdonának kell tekinteni mindaddig, amíg annak részben vagy egészben különvagyoni jellegét nem bizonyítják. A törvényi vélelemre tekintettel a közös, illetőleg különvagyoni jellegéről való döntés során annak van jelentősége, hogy az adott vagyontárgy megszerzéséhez ténylegesen a házastársi közös vagyont, vagy valamelyik házasság fél különvagyont használták-e fel. A bizonyításra a különvagyont állító fél köteles a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint, annak sikertelenségét is ez a fél viseli. Jelen esetben tehát a különvagyonra hivatkozó felperesnek kellett kétséget kizáróan bizonyítania, hogy az állított különvagyonnal rendelkezett és azt az adott vagyontárgyak megszerzésére fordította (hasonlóan: Kúria Pfv.II.20.313/2018/8., Pfv.II.20.429/2016/3.).

[28] A Ptk. 4:38. § (1) bekezdés b) pontja szerint a házastársi vagyontársaság fennállása alatt a fél részére ajándékozott vagyontárgy és a részére nyújtott ingyenes juttatás a különvagyonához tartozik. Ugyancsak különvagyonnak minősül a különvagyon értékén szerzett vagyontárgy, valamint a különvagyon helyébe lépő érték [Ptk. 4:38. § (1) bekezdés f) pont].

[29] A felperes állította, hogy az édesanyja rendelkezett a gépjárművek megvásárlásához szükséges megtakarítással, azt neki ajándékozta, majd halála után ő ebből a pénzből fizette a gépjárművek vételárát, ezért azok a különvagyont képezik.

[30] A csatolt folyószámla-kivonatok igazolják, hogy a felperes édesanyjának jelentős összegű készpénzvagyona volt, amit alátámaszt az a – felek által egyezően előadott – körülmény is, hogy a felek lányának 5.500.000 forintot ajándékozott lakásvásárlás céljából (25. számú jegyzőkönyv 6. oldal). Megállapítható, hogy a megtakarításait eleinte bankszámlán tartotta, majd kezelésüket – az alperes által sem vitatottan – a felperesre bízta, aki a pénzt a saját széfjében helyezte el.

[31] A felperes a bankszámlakivonatokat mellett tanúvallomásokkal kívánta igazolni különvagyona létét és felhasználását, e tekintetben lánya és veje meghallgatását kérte. Az ítéltábla ennek kapcsán előrebocsátja, a közeli hozzátartozók tanúvallomása önmagában e minőségükre tekintettel nem rekeszthető ki a bizonyítékok közül, hiszen a családtagok közötti vagyoni jogi ügyekben a jogviszony jellegére, sajátosságaira tekintettel elsősorban a hozzátartozók, a közvetlen családtagok rendelkeznek érdemi információkkal (hasonlóan: BDT2007.1527.). E tanúvallomásokat minden esetben az egyéb bizonyítékokkal egybevetve kell értékelni. Kirekesztésükre csak akkor kerülhet sor, ha a peradatokkal, más bizonyítékokkal ellentétben állnak, ezáltal valóságtartalmukhoz alapos kétség fér. Kétségtelen, hogy a perben tanúként meghallgatott (peres felek leánya) – saját nyilatkozata szerint – a közelmúlt eseményei miatt édesanyjával már nem ápol jó viszonyt és tudomása

volt arról, mely körülmények bizonyítását szolgálja a tanúvallomása, de pusztán ezek a tények a múltbéli eseményeket illetően nem teszik a tanút elfogulttá. Döntő jelentősége annak van, hogy az általa előadottak – az alábbiakban kifejtendők szerint – összhangban állnak az egyéb bizonyítékokkal és a felperes szabad mérlegelés körébe vonható következetes tényelődásaival is, ezért tanúvallomásának kirekesztését az ítéltábla nem tartotta indokoltnak.

[32] A Pp. 279. § (1) bekezdésének a bizonyítás eredménye mérlegelését rögzítő szabálya szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításinak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A törvényi felsorolásból látható, hogy a bizonyítékokon, egyéb peradatokon túl a felek tényállításai – bár nem bizonyítékok – a ténymegállapításokhoz vezető szabad mérlegelés körébe vonhatók, amelynek során jelentőséget kapnak tényállításaik esetleges következetlenségei, ellentmondásai is. A mérlegelés akkor felel meg a törvényi követelménynek, ha összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik.

[33] A felek gyermeke, (peres felek leánya) és vejük, (vej neve) a perben egyezően adták elő, hogy a felperes édesanyjának jelentős összegű megtakarítása volt, és a felperest kérte meg pénze kezelésére, a családi beszélgetések során nyíltan beszéltek a pénzügyekről és arról, hogy az apai nagymamától származó, a felperesnek ajándékozott pénzből került megvásárlásra a két gépjármű. (peres felek leánya) vallomásának a perrel érintett időszakra vonatkozó része tehát a másik tanú vallomásával és a felperes tényállításaival is egybecseng, továbbá nem mond ellent az egyéb peradatoknak sem, így vallomását nem lehet kirekeszteni pusztán amiatt, hogy elfogulatlanságát csak a házassági életközösség idején történt eseményekkel kapcsolatos tényeket illetően tartotta fenn.

[34] Mivel pedig a felperes édesanyja – az alperes által sem vitatottan – beteg volt, elfogadható az a felperesi érvelés, hogy a felek a széfben őrzött pénz felhasználásáról csak az édesanya halálát követően döntöttek, hiszen az elsősorban az ő gyógykezeléséhez szükséges költségek fedezésére szolgált volna.

[35] A fenti két tanú egybehangzó állítása (28. számú jegyzőkönyv) megerősítette azt a felperesi tényelődást, hogy a motor és a személygépkocsi vételárának forrása a felperes édesanyjától származó megtakarítás volt, ami annál is inkább elfogadható, mert az alperes beismerte az elsőfokú eljárásban, hogy életközösségük alatt saját megtakarításuk nem volt. Az ítéltábla ezzel összefüggésben súllyal értékelte azt a körülményt is, hogy felperes személyes meghallgatásakor kifejezetten arra tekintettel vonta vissza a pénzügyi megkeresésére, a bankszámlakivonatok megküldésére irányuló bizonyítási indítványát, amivel azt kívánta igazolni, hogy nem volt a gépjárművek megvásárlásához felhasználható, a felperessel közös megtakarításuk, hogy az alperes elismerte, nem volt a közös számlán erre fordítható összeg. Erre az alperes a tárgyaláson azt nyilatkozta: „Én sem indítványozom ezért” (25. számú jegyzőkönyv 6. oldal). Emellett lényeges körülmény, hogy az alperes nem nyilatkozott, milyen közös vagyoni forrásból biztosították a vételár fennmaradó részét, illetve a személygépkocsi teljes vételárát, ha félretett pénzzel nem rendelkeztek.

[36] Ilyen peradatok mellett nem volt jelentősége annak, hogy nem volt megállapítható a felperes édesanyja halálát követően meglevő különvagyoni pénz pontos összege. Az okirati bizonyítékok és a tanúvallomások mérlegelése alapján arra vonható le következtetés, hogy a felperes édesanyja a megtakarítását azzal adta át a fiának, hogy azt kezelje, szükség szerint ápolására fordítsa, felhasználás hiányában azt neki juttatott ajándéknak tekintse. Erre figyelemmel bizonyítottként elfogadható, hogy a felperes a 93. és 94. tétel alatt megjelölt gépjárműveket az édesanyja által neki szánt pénzből vásárolta [Ptk. 4:38. § (1) bekezdés b), f)

pont], ami az 1/2014. PJE határozat 1. pontja szerint – figyelemmel a Ptk. alkalmazása körében is irányadó PK 281. számú állásfoglalásra – az érintett fél, jelen esetben a felperes különvagyónának minősül. Miután a felperes a közös vagyoni szerzés vélelmét e két vagyontárgy tekintetében sikerrel megdöntötte, azok a vagyonomérlegből mellőzendők.

[37] A kifejtettekből következően a peres felek házastársi közös ingó és ingatlan vagyonának értéke 46.781.000 forintra módosul, ennek alapján az egy főre jutó vagyონrész értéke 23.390.500 forint. A felpereshez 2.160.000 forint, míg az alpereshez – az ingatlan értékét is figyelembe véve – 44.621.000 forint értékű vagyonelem kerül, ezért az alperes 21.230.500 forint értékkiegyenlítés megfizetésére köteles a felperes részére, ezen felül viselnie kell az ingatlan kizárólagos használata folytán őt terhelő többlethasználati díjat. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a most meghatározott értékkiegyenlítés összege változik és az alperes kizárólag az ingóságok értékében mutatkozó különbözet megtérítésére köteles, ha az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése árverési értékesítéssel történik.

[38] Utal az ítéltábla arra is, hogy az elsőfokú bíróság – szemben a fellebbezéssel – a 94. tétel alatti motorkerékpár értékének csupán 69,2 %-át, azaz 3.480.760 forintot tekintett közös vagyonnak. Ennek azonban – a különvagyoni igény megalapozottsága miatt – érdemi jelentősége nincs: az elszámolás során a motor teljes forgalmi értéke figyelmen kívül marad.

[39] Megalapozott a felperes fellebbezése a többlethasználati díj tekintetében is. A többlethasználati díj iránti igény polgári jogi, kötelmi (vagyoni) igény, amely a közös tulajdonban levő ingatlan használatához kötődik, annak jogi alapja a tulajdonostól jogok közül a használat és a hasznosítás joga [Ptk. 5:13. § (2) bekezdés, 5:22. §]. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a tulajdonostársakat elsődlegesen az ingatlan birtoklása és használata illeti, a fél pénzbeli térítést kizárólag akkor igényelhet, ha tulajdoni hányada megfelelő használatára ezt érintő visszterhes megállapodás, vagy a bíróság döntése folytán nincs módja, avagy attól a tulajdonostársa jogellenesen elzárja. A használati rend szabályozottsága esetén kerülhet szóba a tulajdoni hányadához képest nagyobb ingatlanrészt használó tulajdonostárral szembeni többlethasználati díj iránti igény érvényesítése. Az elsőfokú bíróság az általa kifejtett indokok alapján megalapozottnak ítélte a felperes többlethasználati díj iránti igényét, e jogi álláspontját egyik fél sem támadta. A fellebbezés kapcsán a használati díjfizetési kötelezettség véghatárideje kapott szerepet. A felperes keresetében úgy nyilatkozott, hogy mindaddig igényt tart a használati díjra, amíg az ingatlan az alperes kizárólagos használatában áll. Miután a többlethasználati díj a tulajdoni hányadot meghaladó tényleges használatához kapcsolódik, amíg e többlethasználat megvalósul, illetve amíg az ingatlanon közös tulajdonát meg nem megszüntetik, a tulajdonostárs – az egyéb feltételek fennállása esetén – igényt tarthat a saját tulajdoni hányada használatának ellenértékére. A felperes fellebbezésében ezt az igényét a jogerős ítélet meghozatalának időpontjáig terjedő időtartamra terjesztette elő, ezért a fellebbezés Pp. 370. § (1) bekezdésében megjelölt korlátaira tekintettel az ítéltábla eddig az időpontig felmerült többlethasználati díj összegével felemelte az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összeget, ami 2024. április 1-től 2024. november 1-ig 560.000 forint.

[40] Mindezek alapján az ítéltábla az alperes által értékkiegyenlítés címén fizetendő összeget 21.230.500 forintra, a többlethasználati díj összegét 2.000.000 forintra felemelte.

[41] A felperes elsődleges fellebbezésének megalapozottsága folytán szükségtelemmé vált Az eshetőlegesen előterjesztett másodlagos fellebbezés érdemi vizsgálata. Az ítéltábla mindazonáltal rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság számítása a saját jogi álláspontjához képest téves, ugyanis a 93. és 94. tételszámú vagyontárgyak közös vagyoni minősítése esetén a házastársi közös vagyon összértéke 55.411.760 forint, míg az egy főre jutó vagyónrész értéke 27.705.880 forint lenne, ezért – amennyiben a felperes különvagyoni igénye

megalapozatlan – a peres felek tulajdonába adott vagyonelemek értékéhez képest az alperest 16.915.120 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kellene kötelezni.

[42] Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti megváltoztatására tekintettel módosul a peres felek pernyertességi-pervesztességi aránya. Az 1/2017. (IX.11.) PK vélemény megfelelő alkalmazása szerint a vagyoni jogi per tárgyának értéke az egy főre jutó vagyónrész azzal, hogy amennyiben a fél különvagyoni igényt is érvényesít, úgy azt a perérték meghatározásakor figyelembe kell venni. A perben az egy főre jutó vagyónrész értéke 23.390.500 forint, a felperes különvagyoni követelésének pertárgyértéke pedig 8.630.760 forint. A felperes a perben az IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése, míg az alperes a 2. §-a szerint, az általa csatolt megbízási szerződésben, illetve költségelszámolásban foglaltak figyelembevételével igényelt perköltséget (400.000 forint ellenkérelem elkészítése, 60.000 forint szakértői szemlén való részvétel, 60.000 forint/tárgyalási jelenléti díj). A felperest az egy főre jutó vagyónrész, valamint a különvagyoni igénye után pernyertessége esetén megillető elsőfokú perköltség összege az IM rendelet 3. §-a alapján 1.333.253, míg az alperes javára a 2. § szerint felszámítható perköltség 820.000 forint. Erre figyelemmel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperes részére megítélhető elsőfokú perköltség összege 513.253 forint, amelyen felül megilleti az általa megfizetett elsőfokú eljárási illeték és előlegezett szakértői költség pernyertességével arányos összege.

[43] A kereset előterjesztését követően a felperes az eljárási illeték és a szakértői díj 50 %-ára kiterjedő költségfeljegyzési jogban részesült, ezért a pertárgyérték után az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján megállapítható 1.500.000 forint eljárási illeték helyett csak 750.000 forint illetéket kellett megfizetnie, amelynek eleget tett. Az 1.500.000 forint illeték a teljes pertárgyértékhez igazodik, amelyből az egy főre jutó vagyónrészhez annak 64%-a, míg a különvagyoni igényhez az illeték 36%-a kapcsolódik. A 64% 960.000 forint, amit a felperes és az alperes egymás között egyenlő arányban köteles viselni, míg a 36%, azaz 540.000 forint illeték kizárólag az alperes terhe. A felperes által viselendő elsőfokú illeték összege 480.000 forint, ezért az általa lerótt összeghez képest igényt tarthat a különbözetként mutatkozó 270.000 forintra, amit az alperes köteles megfizetni.

[44] Az elsőfokú eljárás során 629.037 forint szakértői díj merült fel, amelyből a felperesnek – a fenti arányok figyelembevételével – 226.453 forintot, az alperesnek 402.584 forintot kell viselnie. A szakértői díjakat a perben a felperes előlegezte, a rá eső 314.519 forinthez képest 88.066 forinttal többet, amit ezért az alperes köteles a számára megtéríteni. Mindezek alapján az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összege 871.319 forint (513.253+270.000+88.066).

[45] A kifejtettetekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[46] A felperes fellebbezésének pertárgyértéke helyesen 9.190.760 forint (8.630.760+560.000). Fellebbezése eredményesnek bizonyult, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint számítandó másodfokú perköltsége viselésére.

[47] A másodfokú eljárásra az eredményesen fellebbező felperes az illeték egészének megelőlegezésére kiterjedő költségfeljegyzési jogban részesült, az emiatt feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket így a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a költségkedvezményben nem részesült alperes köteles megfizetni a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára. Az illeték megfizetése során közleményben fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Ha az alperes a felhívásnak nem tesz eleget, a meg

nem fizetett illeték után az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetni.

[48] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2024. november 8.

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
ábrabíró